

savat [10, 62]. Kadi - qovoq, oshqovoq; ularning po'stloq qismidan tayyorlangan idish [12, 332]. E'tibor qaratadigan bo'lsak, har bir obrazning bosh shuyagining g'oyat yirikliigi va besunaqayligi ularning yuqoridagi kabi xususiyatlarga egaligini ko'rsatadi. Ammo ularning ko'z, qosh, burun tuzilishi orqali yana aniqroq xarakter-xususiyatni ochishga imkon beradi.

Demak, mazkur fan bilan shug'ullanuvchi olimlar miyaning sirt topografiyasi uning ustidagi suyaklarning chuqurchalari va bo'rtiqlariga ta'sir qilmasligini isbotladi. Biroq, bu soxta fan dunyoga juda muhim g'oyani isbotlab berdi: birinchi bo'lib miyaning turli qismlari turli vazifalar uchun mas'ul ekanligini ta'kidladilar.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Мудрая О.В. Функции невербальных компонентов в системе языка: На материале сравнения рус. яз. с англ.: Диссер... канд.филол. наук: 10.02.04. – Москва, 1994. – С. 151.
2. Андроников И. Хочу рассказать вам. - Москва: Сов. писатель, 1971. – С.575.
3. Молчанова Г.Г. Когнитивная невербалика как поликодовое средство межкультурной коммуникации: кинесика //Вестн. Моск. ун-та. Сер. 19. Лингвистика и межкультурная коммуникация. 2014. № 2. – С. 13-30.
4. <https://ru.wikipedia.org/wiki>
5. Антти Ревонсуо. Глава 2. Исторические основы науки о сознании // Психология сознания / Пер. А.Стативка, З.С.Замчук. — СПб.: Питер, 2013. — С. 73—75. — 336 с.
6. Barotova M.O. O'zbekona paralingvistik vositalarning tizimiy tadqiqi: Filol. fan. bo'yicha fals.dok.. ... diss. – Buxoro. 2023. – B.45.
7. Ёўлдошев Қ. “Алпомиш” талқинлари. – Тошкент: Маънавият, 2002. - Б.140.
8. Ёўлдошев Қ. Ўша асар. – Б. 140.
9. Мирзаев Т., Эшонқул Ж., Фидокор С. “Алпомиш” достонининг изоҳли луғати. -Тошкент, 2007. – Б. 162.
10. Urinbayeva D.B. Folklor asarlari tiliga xos so'zlarning izohli lug'ati. – Samarqand, 2017. – B. 165.
11. Мирзаев Т., Эшонқул Ж., Фидокор С. “Алпомиш” достонининг изоҳли луғати. -Тошкент, 2007. – Б. 162.
12. О‘TIL. 2-tom. – B.332.

TIL VA ADABIYOT O‘QITISHDA ZAMONAVIY MUAMMOLAR VA INNOVATSION YECHIMLAR

Azimov Sarvarbek Qayumjon o'g'li,

Andijon davlat texnika instituti stajyor o'qituvchisi

E-mail:azimovsarvarbek55@gmail.com

Annotatsiya

Ushbu maqolada zamonaviy ta'lim tizimida til va adabiyot o'qitish jarayonida uchraydigan asosiy muammolar, ularning sabablari va oqibatlari, hamda ushbu qiyinchiliklarni bartaraf etishga qaratilgan innovatsion yondashuvlar chuqur o'rganiladi. Tadqiqot davomida respublikaning 15 ta oliy ta'lim muassasasida o'tkazilgan keng qamrovli statistik ma'lumotlar tahlili, 35 dan ortiq dars mashg'ulotlarini kuzatish va 4 ta eksperimental guruhda 8 oy davomida o'tkazilgan pedagogik tajribalarning natijalariga asoslangan xulosalar va zamonaviy texnologiyalardan samarali foydalanish bo'yicha tavsiyalar keltirilgan. Natijalar sifatida o'qitish samaradorligini sezilarli darajada (16-25%) oshirish mumkin bo'lgan yangi metodologik yondashuvlar va ularni kompleks tatbiq etish bo'yicha amaliy tavsiyalar taqdim etiladi.

Kalit so'zlar: til o'qitish, adabiyot o'qitish, innovatsion metodlar, muammoli o'qitish, interaktiv texnologiyalar, ta'lim samaradorligi, blended learning, loyihaga asoslangan o'qitish, "teskari sinf" metodikasi, case-study, motivatsion yondashuvlar.

Аннотация

В данной статье будут подробно рассмотрены основные проблемы, возникающие при обучении языку и литературе в современной системе образования, их причины и последствия, а также инновационные подходы, направленные на преодоление этих трудностей. В ходе исследования представлен комплексный статистический анализ данных, проведенный в 15 высших учебных заведениях республики, наблюдения за более чем 35 классными занятиями и выводы, основанные на результатах педагогических экспериментов, проведенных в 4 экспериментальных группах в течение 8 месяцев, и рекомендации по эффективному использованию современных технологий. В качестве результатов приводятся новые методические подходы и практические рекомендации по их комплексному применению, позволяющие значительно (на 16-25%) повысить эффективность обучения.

Ключевые слова: преподавание языка, преподавание литературы, инновационные методы, проблемное обучение, интерактивные технологии, эффективность обучения, смешанное обучение, проектное обучение, методика "обратного класса", тематическое исследование, мотивационные подходы.

Annotation

This article delves into the main problems encountered in the process of teaching language and literature in the modern educational system, their causes and consequences, as well as innovative approaches aimed at overcoming these difficulties. During the study, an analysis of comprehensive statistics conducted in 15 higher education institutions of the Republic, observations of more than 35 classes and conclusions based on the results of pedagogical experiments conducted over 8 months in 4 experimental groups and recommendations on the effective use of modern technologies are presented. As results, new methodological approaches and practical recommendations for their comprehensive implementation are presented, which can significantly increase the effectiveness of training (16-25%).

Keywords: language teaching, literature teaching, innovative methods, problem teaching, interactive technologies, educational effectiveness, blended learning, project-based teaching, "reverse class" methodology, case-study, motivational approaches.

Zamonaviy dunyoda til va adabiyot o'qitish nafaqat kommunikativ ko'nikmalarni rivojlantirish, balki madaniy qadriyatlarni o'rgatish va tanqidiy fikrlashni shakllantirish kabi muhim vazifalarni o'z ichiga oladi. So'nggi o'n yilliklarda til va adabiyot o'qitish metodikasi jiddiy o'zgarishlarga uchradi, ammo bu soha hamon bir qator muammolarga duch kelmoqda. Bugungi kunda til va adabiyot o'qitish sohasining o'ziga xos xususiyati shundaki, bir tomondan, klassik adabiyot va an'anaviy til o'qitish metodikasini saqlash zarurati mavjud bo'lsa, ikkinchi tomondan, zamonaviy globallashtirish, axborot texnologiyalari va ijtimoiy tarmoqlar davrida yangi yondashuvlarni joriy etish talab etilmoqda. Bu ikki yo'nalishni optimal tarzda muvozanatlashtirish murakkab vazifa hisoblanadi. Bugungi o'quvchilar va talabalar - raqamli texnologiyalar bilan o'sgan, tezkor axborot olishga o'rgangan avlod. Ular uchun an'anaviy o'qitish shakllari kamida qiziqarli, ba'zan esa zerikarli tuyuladi. Natijada, til va adabiyot fanlariga qiziqish pasaymoqda, ularning amaliy ahamiyati tushunilmayapti, bu esa o'quv jarayoni samaradorligiga salbiy ta'sir ko'rsatmoqda. Ushbu tadqiqotning dolzarbligi shundaki, globallashtirish va raqamlashtirish sharoitida til va adabiyot o'qitish usullarini modernizatsiya qilish, talabalarning qiziqishi va ehtiyojlarini hisobga olgan holda yangi yondashuvlarni joriy etish zarurati paydo bo'lmoqda. Maqsadimiz til va adabiyot o'qitishdagi asosiy muammolarni aniqlash, mavjud ilg'or tajribalarni o'rganish va amaliy echimlarni taklif etishdan iborat [1,45].

Zamonaviy sharoitlarda til va adabiyot o'qitishdagi asosiy qiyinchiliklar quyidagilarda namoyon bo'lmoqda: Til o'qitishda grammatikaga haddan tashqari e'tibor berilishi, kommunikativ ko'nikmalar rivojlanishining ikkinchi darajaga tushib qolishi, adabiyot darslarining ma'ruza ko'rinishida o'tilishi, talabalarning

faol ishtirokiga etarli e'tibor berilmasligi, zamonaviy axborot texnologiyalaridan etarlicha foydalana olmaslik, baholash tizimining bilimlarni yodlashga qaratilganligi, tanqidiy fikrlash va ijodiy yondashuvlarni rivojlantirishga kam e'tibor berilishi, o'qituvchi va talabalar o'rtasidagi o'zaro munosabatlarning vertikal ierarhiya tamoyiliga asoslanganligi. Tadqiqot gipotezasi: zamonaviy pedagogik texnologiyalar va interaktiv metodlarni kompleks qo'llash talabalarning til va adabiyotga bo'lgan qiziqishini oshiradi, o'zlashtirish darajasini yaxshilaydi va amaliy ko'nikmalarni samarali rivojlantiradi. Bu jarayonda talabalar passiv tinglovchilardan aktiv ishtirokchilarga aylanadi, bu esa ta'lim samaradorligini sezilarli darajada oshiradi [2,145].

Adabiyotlarda til va adabiyot ta'limida o'quvchilarning adabiyotga qiziqishining pasayishi, an'anaviy o'qitish usullarining eskirishi, zamonaviy metodik resurslarning etishmasligi, individual yondashuvning kamligi va o'qituvchilar malakasini oshirishdagi qiyinchiliklar asosiy muammolar sifatida ta'kidlanadi. Masalan, raqamli texnologiyalar va ijtimoiy tarmoqlarning keng tarqalishi o'quvchilarning diqqatini chalg'itishi, monolog uslubidagi darslar esa ularning faol ishtirokini cheklashi qayd etiladi. Bundan tashqari, O'zbekistonning ba'zi hududlarida zamonaviy o'quv qo'llanmalar va raqamli vositalar etishmasligi, shuningdek, har bir o'quvchining ehtiyojlariga mos dars tashkil etishdagi muammolar alohida e'tiborga molik. O'qituvchilarning zamonaviy texnologiyalarni o'zlashtirishi uchun etarli treninglarning yo'qligi ham ta'lim sifatiga ta'sir qilmoqda. Innovatsion echimlar sifatida adabiyotlarda raqamli texnologiyalardan foydalanish, interaktiv metodlar, didaktik o'yinlar, shaxsga yo'naltirilgan ta'lim va o'qituvchilar uchun malaka oshirish dasturlari taklif qilinadi. Raqamli platformalar, mobil ilovalar va interaktiv taxtalar darslarni qiziqarli qilishga yordam bersa, didaktik o'yinlar o'quvchilarning faolligini oshiradi. Shaxsga yo'naltirilgan ta'lim har bir o'quvchining ehtiyojlariga mos dars rejalari orqali samaradorlikni ta'minlaydi. O'qituvchilar uchun muntazam treninglar zamonaviy metodlarni o'zlashtirishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, adabiyot darslarida milliy qadriyatlar va madaniyat elementlarini integratsiyalash o'quvchilarning qiziqishini oshirishda muhim hisoblanadi [3,78].

Adabiyotlar tahlilida "Til va adabiyot ta'limi" jurnali (2008-2023) ta'limning nazariy va amaliy masalalarini yoritib, ko'p tillilik sharoitida innovatsion yondashuvlarni muhokama qiladi. "Pedagogik innovatsiyalar va ularning amaliy tadbirlari" anjuman materiallari (2023) raqamli texnologiyalar va shaxsga yo'naltirilgan ta'limning afzalliklariga e'tibor qaratadi. uzresearchers.com sayti (2024) o'zbek tilini o'qitishdagi dolzarb muammolar va zamonaviy texnologiyalarning rolini ta'kidlaydi. Abasxanova (2023) raqamli vositalarni

ta'limda qo'llash bo'yicha amaliy tavsiyalar beradi. Avloniy nomidagi institut (2024) o'qituvchilar malakasini oshirishga qaratilgan islohotlarni qo'llab-quvvatlaydi. Ushbu manbalar ta'lim sohasidagi muammolarni keng yoritib, amaliy echimlar taklif qiladi. Xulosa qilib aytganda, til va adabiyot ta'limidagi muammolar o'quvchilarning qiziqish darajasining pasayishi, eskirgan metodlar va resurslar etishmasligi bilan bog'liq. Innovatsion echimlar sifatida raqamli texnologiyalar, interaktiv metodlar va shaxsga yo'naltirilgan ta'lim muhim ahamiyatga ega. Adabiyotlar tahlili O'zbekistonda ta'lim islohotlarining zamonaviy talablarga moslashayotganini ko'rsatadi, ammo o'qituvchilar malakasini oshirish va resurslarni ko'paytirish bo'yicha qo'shimcha choralar talab etiladi. Ta'lim muassasalari zamonaviy metodik qo'llanmalar va raqamli resurslar bilan ta'minlanishi, milliy qadriyatlar adabiyot darslariga integratsiyalashishi va individual dars rejalari ishlab chiqilishi ta'lim sifatini oshirishga xizmat qiladi [4, 113].

Tadqiqot metodologiyasi kompleks xarakterga ega bo'lib, quyidagi usullarni o'z ichiga oladi:

Ilmiy-nazariy tahlil: Til va adabiyot o'qitish bo'yicha mavjud ilmiy adabiyotlar, metodik qo'llanmalar va ilmiy maqolalar o'rganildi. Tadqiqot doirasida so'nggi besh yilda chop etilgan 80 dan ortiq ilmiy maqola, 25 ta metodik qo'llanma va 15 ta monografiya o'rganildi. Shuningdek, xorijiy tajriba o'rganish maqsadida ingliz, rus va turk tillaridagi adabiyotlar tahlil qilindi [5, 182].

So'rovnoma o'tkazish: Respublikaning turli hududlaridagi 15 ta oliy ta'lim muassasasida 120 nafar o'qituvchi va 450 nafar talaba o'rtasida so'rovnoma o'tkazildi. So'rovnoma savollarini ishlab chiqishda til va adabiyot o'qitishdagi barcha asosiy jihatlar qamrab olindi: O'qitish metodlari va usullari, talaba va o'qituvchilar munosabatlari, zamonaviy texnologiyalardan foydalanish darajasi, darslarning qiziqarliligi va samaradorligi, talabalarning motivatsiyasi va qiziqishlari, mavjud muammolar va ularni hal qilish yo'llari.

Kuzatuv va tahlil: 35 ta dars mashg'ulotlari kuzatildi va tahlil qilindi. Kuzatuv uchun maxsus mezonlar ishlab chiqildi: Dars strukturasi va tashkil etilishi, o'qituvchi va talabalar o'rtasidagi o'zaro munosabatlar, talabalarning dars davomidagi faolligi,

qo'llaniladigan o'qitish metodlari va usullari, texnik vositalardan foydalanish darajasi, dars vaqtining taqsimlanishi; talabalarning o'zlashtirish darajasi [6, 191].

Pedagogik tajriba: Tanlangan 4 ta eksperimental guruhda yangi metodlar sinovdan o'tkazildi (8 oy davomida). Har bir eksperimental guruhga mos nazorat guruhi tanlandi. Tajriba dasturi quyidagi yo'nalishlarda olib borildi: Interaktiv metodlarni qo'llash, zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanish, loyihaga

asoslangan o'qitish, "teskari sinf" (Flipped classroom) metodikasini joriy etish, case-study metodikasini qo'llash, tengdoshlararo o'qitish (peer-teaching).

Tajriba boshida va oxirida talabalarning bilim va ko'nikmalari baholandi, natijalar tahlil qilindi [7, 45]].

Statistik tahlil: Olingan ma'lumotlar SPSS dasturi yordamida statistik jihatdan qayta ishlandi. Quyidagi statistik metodlar qo'llandi: Tavsifiy statistika (o'rtacha ko'rsatkichlar, standart chetlanish), korrelyatsion tahlil (o'qitish metodlari va o'zlashtirish darajasi o'rtasidagi bog'liqlikni aniqlash uchun), t-test (nazorat va eksperimental guruhlar o'rtasidagi farqlarni aniqlash uchun), ANOVA (turli metodlarning samaradorligini taqqoslash uchun), regression tahlil (talabalarning motivatsiyasi va o'zlashtirish darajasi o'rtasidagi bog'liqlikni aniqlash uchun).

Tadqiqot jarayonida qo'llaniladigan asosiy metodlar tahlil, sintez, kuzatuv, solishtirish va modellashtirish hisoblanadi. Bundan tashqari, o'qituvchilar va talabalar o'rtasida o'tkazilgan so'rovnomalar asosida empirik ma'lumotlar to'plandi [8,22].

Til va adabiyot o'qitishdagi asosiy muammolar

Tadqiqot davomida aniqlangan muammolar quyidagi toifalarga bo'lindi:

Jadval 1. Til va adabiyot o'qitishdagi muammolar tasnifi

Muammo kategoriyasi	Foizda ko'rsatkichi	Asosiy namoyon bo'lish shakllari
Pedagogik-metodik	35%	An'anaviy o'qitish usullarining ustunligi, zamonaviy metodlarning etarli darajada qo'llanilmasligi
Motivatsion	28%	Talabalarning til va adabiyotga qiziqishining pastligi, amaliy ahamiyatni tushunmaslik
Resurslar bilan bog'liq	22%	Zamonaviy o'quv materiallari va texnik vositalarning etishmasligi
Tashkiliy	15%	Dars soatlarining etarli emasligi, guruhlar sonining ko'pligi

So'rovnoma natijalari shuni ko'rsatdiki, o'qituvchilarning 62% hamon an'anaviy metodlarga tayanadi va interaktiv texnologiyalardan kamdan-kam hollarda foydalanadi.

Pedagogik-metodik muammolar chuqurroq o'rganilganda quyidagi holatlar aniqlandi: O'qituvchilarning 47% zamonaviy pedagogik texnologiyalardan xabardor bo'lsa-da, ularni dars jarayoniga tatbiq etishda qiyinchiliklarga duch kelmoqda, 38% o'qituvchilar yangi metodlarni qo'llashga qiziqish bildirsa ham, amaliy ko'nikmalar etishmasligi sababli an'anaviy usullarni afzal ko'radi, o'qituvchilarning atigi 21% interaktiv metodlarni muntazam ravishda va samarali qo'llaydi, 74% o'qituvchilar tilni o'qitishda grammatikaga haddan tashqari ko'p e'tibor berishini, kommunikativ aspektlar ikkinchi darajali hisoblanishini tan oladi.

Motivatsion muammolar quyidagilarni o'z ichiga oladi: Talabalarning 56% til va adabiyot fanlarining amaliy ahamiyatini tushunmaydi yoki past baholaydi, 62% talabalar klassik adabiy asarlarni o'qishga qiziqish bildirmaydi, 48% talabalar til va adabiyot fanlarini "qiziqarsiz" yoki "zerikarli" deb hisoblaydi, 71% talabalar zamonaviy texnologiyalardan foydalanilgan darslarda ko'proq qiziqish va motivatsiya his qilishini ta'kidlaydi.

Resurslar bilan bog'liq muammolar orasida quyidagilar ajralib turadi: Ta'lim muassasalarining 65% zamonaviy o'quv materiallari va texnik vositalar bilan etarlicha ta'minlanmagan, 58% o'quv dasturlari zamonaviy talablarga to'liq javob bermaydi, 43% o'qituvchilar raqamli resurslardan foydalanish bo'yicha etarli ko'nikmalarga ega emas, 77% o'quv muassasalari zamonaviy til laboratoriyalari bilan jihozlanmagan.

Innovatsion metodlar samaradorligi: Eksperimental guruhlarda qo'llanilgan innovatsion metodlar samaradorligi nazorat guruhlari bilan taqqoslanganda quyidagi ko'rinishda:

Tadqiqot natijalariga ko'ra, quyidagi innovatsion metodlar eng yuqori samaradorlikni ko'rsatdi:

Loyihaga asoslangan o'qitish (Project-based learning) - 87% samaradorlik Bu metodikaning o'ziga xos xususiyatlari: Talabalar real hayotiy muammolarni hal qilishga yo'naltirilgan loyihalar ustida ishlaydi, jarayon davomida tilni amaliy qo'llash va adabiy asarlarni chuqur tahlil qilish imkoniyati yaratiladi, talabalar mustaqil izlanish, axborot to'plash va tahlil qilish ko'nikmalarini rivojlantiradi, guruhda ishlash, muloqot qilish va hamkorlik qilish ko'nikmalari takomillashadi.

"Teskari sinf" (Flipped classroom) metodikasi - 82% samaradorlik Bu metodikaning afzalliklari: Talabalar yangi materialni darsdan oldin mustaqil o'rganadilar (video ma'ruzalar, audiomateriallar, o'quv materiallari orqali), dars vaqti amaliy mashg'ulotlar, muhokamalarga ajratiladi, o'qituvchi individual

yondashuv va qo'shimcha tushuntirishlar berish uchun ko'proq vaqtga ega bo'ladi, talabalar o'z tempida o'rganish imkoniyatiga ega bo'ladi.

Case-study metodikasi - 79% samaradorlik Bu metodikaning samaradorligi quyidagilarda namoyon bo'ladi: Real hayotiy vaziyatlar tahlil qilinadi, nazariy bilimlarni amaliyotga tatbiq etish ko'nikmalari rivojlanadi, tanqidiy va analitik fikrlash qobiliyati takomillashadi, muammolarni har tomonlama ko'rib chiqish va hal qilish ko'nikmalari shakllanadi.

Tengdoshlararo o'qitish (Peer teaching) - 75% samaradorlik Bu metodikaning o'ziga xos jihatlari: Talabalar bir-birlariga murakkab mavzularni tushuntiradi, material chuqurroq o'zlashtiriladi, kommunikativ ko'nikmalar rivojlanadi, o'zaro hurmat va hamkorlik muhiti shakllanadi, o'qituvchilarning malakasi va texnik ta'minot jiddiy ahamiyatga ega. Bu omillar hisobga olinmasa, yangi metodlarning samaradorligi pasayadi.

Innovatsion echimlar: Tadqiqot natijalariga asoslanib, quyidagi innovatsion echimlar taklif etiladi:

Blended learning yondashuvini joriy etish - an'anaviy va onlayn o'qitish metodlarini optimal nisbatda birlashtirish;

Individual trayektoriyalar yaratish - har bir talabaning o'zlashtirish tempini va o'ziga xos qiziqishlarini hisobga olgan holda o'quv jarayonini moslashtirish;

Madaniy-kommunikativ integratsiya - til va adabiyot o'qitishni madaniy kontekst bilan bog'lash, autentik materiallardan foydalanish;

Raqamli resurslar bazasini yaratish - zamonaviy interaktiv materiallar, mobil ilovalar va veb-platformalarni ishlab chiqish;

O'qituvchilar malakasini oshirish - innovatsion metodlar va raqamli texnologiyalardan foydalanish bo'yicha muntazam treninglar o'tkazish.

Xulosa qilib aytganda, til va adabiyot o'qitishdagi muammolarni hal qilish kompleks yondashuvni talab etadi. Innovatsion metodlarni joriy etish, talabalar motivatsiyasini oshirish, zamonaviy resurslar yaratish va o'qituvchilar malakasini oshirish - bular hammasi birgalikda ta'lim samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

Tadqiqot natijalariga ko'ra, quyidagi xulosalar chiqarildi:

Innovatsion metodlarni qo'llash o'zlashtirish ko'rsatkichini o'rtacha 16-25% ga oshiradi;

Talabalar motivatsiyasini oshirish uchun amaliy yo'naltirilgan, hayotiy misollar bilan bog'langan o'quv jarayonini tashkil etish zarur;

Zamonaviy raqamli texnologiyalar til va adabiyot o'qitishda muhim vosita bo'lib xizmat qilishi mumkin, lekin ular pedagogik maqsadlarga bo'ysundirilishi kerak;

O'qituvchilarning innovatsion metodik tayyorgarligi ta'lim sifatining muhim omili hisoblanadi;

Individual yondashuv va loyihaga asoslangan o'qitish eng samarali strategiyalar hisoblanadi.

Taklif etilayotgan echimlarni amaliyotga tatbiq etish uchun o'quv dasturlarini qayta ko'rib chiqish, o'qituvchilarni qayta tayyorlash va zarur resurslarni yaratish bo'yicha kompleks chora-tadbirlar ishlab chiqish zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Jalilov, A. (2024). Til o'qitishda raqamli texnologiyalar qo'llanilishi. "Ta'lim va innovatsiyalar" jurnali, 3(12), 45-58.
2. Robinson, K. (2022). Creative approaches to language teaching. Educational Review, 56(4), 145-162.
3. Smith, J. & Brown, M. (2023). Project-based learning in literature courses. Journal of Educational Innovation, 25(2), 78-92.
4. Tohirov, Z. (2023). Adabiyot darslarida talabalar motivatsiyasini oshirish usullari. "Pedagogik mahorat" jurnali, 5(8), 113-127.
5. Nizamov, Sh. Sh., & Yo'ldoshev, M. Q. (2024). Raqamli texnologiyalarning umumiy o'rta ta'lim tizimidagi rivojlanishi va yangi texnologiyalarni dars jarayonlarida qo'llash. Jamiat va innovatsiyalar – Obshchestvo i innovatsii – Society and Innovations, 5(2), 182-190.
6. Toyirova, D. S. (2024). Kichik maktab yoshidagi o'quvchilarda raqamli texnologiyalardan foydalanish ko'nikmalarini tarbiyalashning mazmuni. Jamiat va innovatsiyalar – Obshchestvo i innovatsii – Society and Innovations, 5(2), 191-198.
7. Abdukadirov, A., Zakirov, S., Mamarajabov, O., & Sayfulla, A. (2024). Umumiy o'rta ta'lim maktablarida axborot texnologiyalaridan foydalanishning samaradorligi. Journal of Research and Reflection in Educational Sciences, 7(12), 45-52.
8. G'aybulov, Q. M., & Hafizova, M. A. (2024). Ingliz tilini o'qitishda innovatsion texnologiyalarning o'rni. Til va adabiyot ta'limi, 4(3), 22-28.

LEKSIK KOMPETENSIYA

Shabidinova Zera Ismetovna,
Chirchiq davlat pedagogika Universiteti
Turizm fakulteti nemis tili kafedrası o'qituvchisi

Annotatsiya